МИТНИЧЕСКА хроника
Брой 2/2024 г.

ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“: ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, РЕШЕНИЯ, РЕЗУЛТАТИ, ПО-ДОБРО ОБСЛУЖВАНЕ И ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ

БЪЛГАРСКИ ЗВЕЗДИ И ХИЛЯДИ МЛАДИ ХОРА ПОДКРЕПИХА КАМПАНИЯТА „НЕ СТЕ САМИ“ СРЕЩУ НАРКОТИЦИТЕ И ХАЗАРТНАТА ЗАВИСИМОСТ

МИТНИЧЕСКА хроника

В БРОЯ:

РАЗВИТИЕ

4 ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“: ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, РЕШЕНИЯ, РЕЗУЛТАТИ, ПО-ДОБРО ОБСЛУЖВАНЕ И ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ

12 ПОЛЗИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ОТ НОВАТА ЕВРОПЕЙСКА МИТНИЧЕСКА РЕФОРМА

ИНИЦИАТИВА

18 БЪЛГАРСКИ ЗВЕЗДИ И ХИЛЯДИ МЛАДИ ХОРА ПОДКРЕПИХА КАМПАНИЯТА „НЕ СТЕ САМИ“ СРЕЩУ НАРКОТИЦИТЕ И ХАЗАРТНАТА ЗАВИСИМОСТ

СЪБИТИЕ

24 В СОФИЯ СЕ ПРОВЕДЕ СРЕЩА НА ВИСОКО НИВО ЗА УКРЕПВАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО В БОРБАТА С ТРАФИКА НА НАРКОТИЦИ ПО ВЪЗДУХ В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА

ПРИОРИТЕТИ

26 ЕК ОПОВЕСТИ НОВА ПЪТНА КАРТА НА ЕС ЗА ПРИОРИТЕТНИ МЕРКИ ЗА БОРБА С ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ И ТРАФИКА НА НАРКОТИЦИ

НОВИНИ

27 НАД 800 КГ ХЕРОИН ЗАДЪРЖАХА БЪЛГАРСКИТЕ МИТНИЧЕСКИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

28 БЛИЗО 125 КГ КОНТРАБАНДНО ЗЛАТО БЕШЕ ОТКРИТО В ЛЕК АВТОМОБИЛ НА МП КАПИТАН АНДРЕЕВО

Издава: Агенция „Митници“, Списание „Митническа хроника“, година I (XXIX), ISSN 2815-3200

Адрес: 1202 София, ул. „Г. С. Раковски” 47, тел.: (02) 9859 4210, pr@customs.bg

Директор на Агенция „Митници“: Георги Димов

Снимки: Агенция „Митници“, НАП, Интернет, Unsplash, Pexels

Главен редактор: Вяра Генова

Отговорен редактор на броя: Катя Куцарова

По броя работиха: Сашка Виденова, Радина Христова, Катя Куцарова

Предпечат: Илиян Германов

Списанието се издава онлайн и се разпространява безплатно чрез www.customs.bg

Броят е приключен редакционно на 01.11.2024 г.

Уважаеми колеги и читатели,

Общото между всички материали в брой 2/2024 на „Митническа хроника“ е погледът в бъдещето и идеята да се търсят решения на проблемите чрез сътрудничество, обединение и нови технологии.

Като водеща тема отразяваме плановете за дигитална трансформация на Агенция „Митници“, както и даваме гледната точка на младите студенти към предстоящата митнически реформа на европейско ниво.

Цветен елемент в страниците на списанието прибавя обобщение на инициативите от последните месеци в рамките на кампанията „Не сте сами“, която получи своя нов по-широк хоризонт с включването на още една тема – хазартната зависимост и с обединяването на усилията на Агенция „Митници“ и НАП. Този нов мащаб спомогна и посланието за опасностите от наркотиците да достигне до по-широк кръг деца и родители – чрез големия концерт в Несебър от това лято, чрез включването на кампанията в различни летни фестивали и чрез социалната кампания, разпространена чрез множество канали.

Следващите два материала са посветени на международните усилия за противодействие на трафика на наркотични вещества. По повод десетата година на AIRSEE Агенция „Митници“ беше домакин на международен форум, който постави основните на сътрудничеството в борбата с трафика на наркотични вещества по въздух през следващото десетилетие.

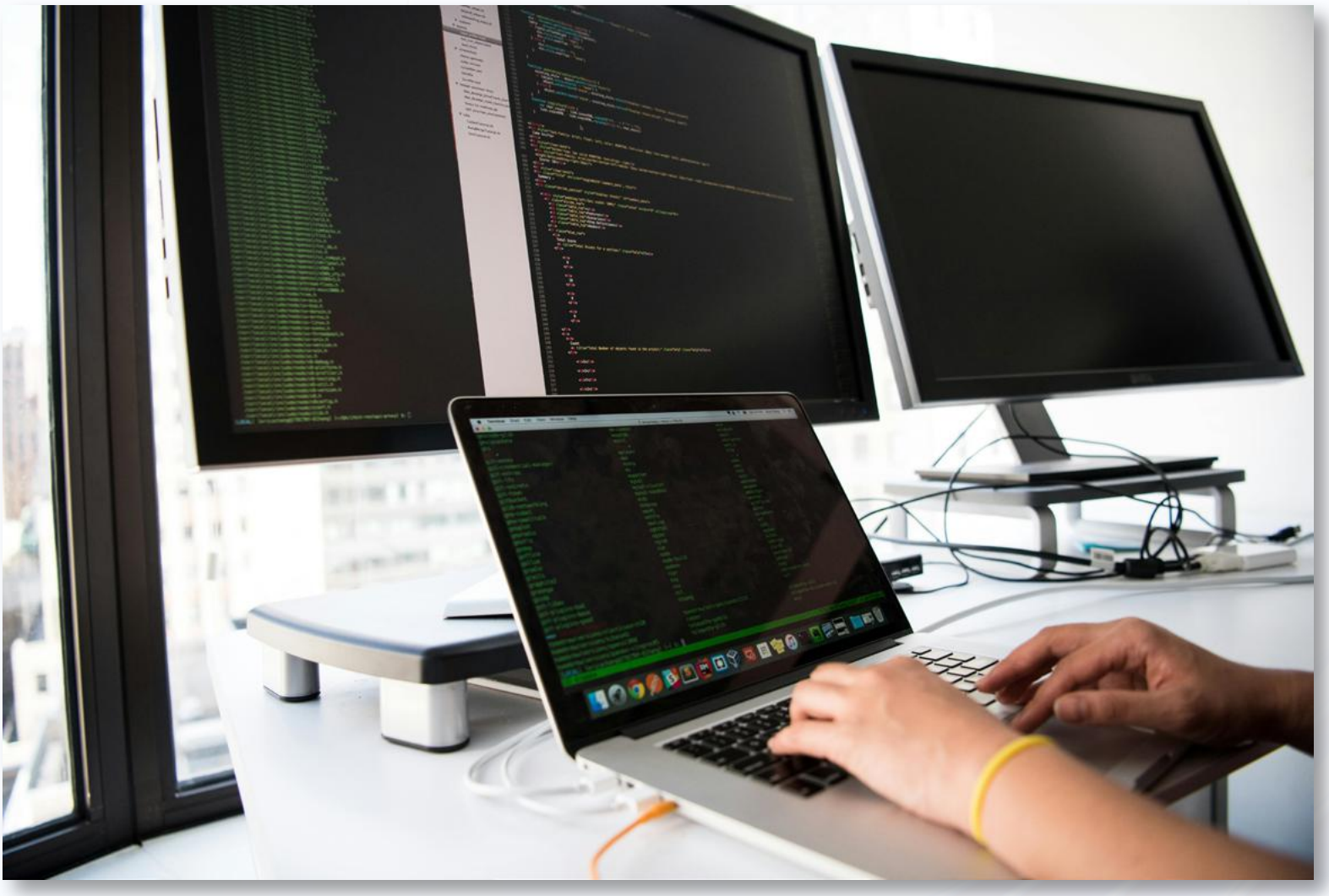
Накрая отбелязваме и три емблематични случая на задържани наркотични вещества и златни слитъци от района на Митница Бургас.

Приятно четене!

Екип на МХ

Дигитална трансформация на Агенция „Митници“:

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, РЕШЕНИЯ, РЕЗУЛТАТИ, ПО-ДОБРО ОБСЛУЖВАНЕ И ИКОНОМИЧЕСКИ РАСТЕЖ

Визията на Агенция „Митници“ е свързана с изграждането на по-ефективна, по-ефикасна и модернизирана Българска митническа администрация (БМА), осигуряваща на бизнеса среда за електронно общуване с повишена надеждност и наличност. Оптимизацията на процесите и тяхната дигитализация е една от стратегическите цели на БМА и е важна предпоставка за постигане на необходимия административен капацитет за имплементиране на европейското законодателство в областта на митниците, което несъмнено води до подобряване на вътрешната административна, информационна и комуникационна инфраструктура.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“

Едно от най-сериозните предизвикателства пред Българската митническа администрация произтича от глобалната реформа на Европейската комисия в областта на Митническия съюз. Много са факторите породили необходимостта от глобална реформа в областта на Митническия съюз. Сред тях са глобализацията и необходимостта от гарантиране на сигурност и улеснения за търговията, Лисабонската стратегия за конкурентоспособност и развитие прераснала в „Европа 2020“, създаването на възможности за работа на митниците в електронна среда, инициативата за „по-добро регулиране” на митническите процеси и процедури. За да отговори на всички тези нови реалности, Европейската комисия стартира глобалната реформа в митническата област с паралелното изпълнение на две дългосрочни и взаимосвързани инициативи: Модернизиране на митническото законодателство на Европейския съюз и Електронни митници. Крайният резултат от модернизирането на митническото законодателство на ЕС е приемането на Митническия кодекс на Съюза - МКС (Регламент (ЕО) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета), който въвежда много по-опростени и ясни правила и баланс между сигурността и улесняването на търговията, които превръщат митниците в партньор на коректните търговци. Най-съществено и революционното обаче е, че Митническият кодекс на Съюза въвежда правния принцип всички митнически и търговски операции да се извършват по електронен път. Промените в бизнес процесите съответно пораждат и промени в свързаните с тях информационни системи. Това е обусловило и стартирането на взаимосвързаната със законодателната реформа инициатива Електронни митници. За постигане на заложеното в МКС изцяло електронно общуване между митниците и бизнеса в ЕС, основната цел на инициативата „Електронни митници“ на Европейската комисия (ЕК) е да се създаде нова електронна митническа среда в рамките на ЕС, която да осигури възможност електронното общуване в митническата област в ЕС (митници-бизнес/митници-митници) да стане обичайно и регулярно, а хартиеното общуване да бъде изключение. В тази връзка и за постигането на посочените цели, Главна дирекция „Данъчно облагане и митнически съюз“ (DG TAXUD) на ЕК в партньорство с държавите членки е създала инструмент за управление и планиране на изпълнението на инициативата „Електронни митници“, наречен Многогодишен стратегически план (MASP-C (Multi-Annual Strategic Plan for electronic Customs)), който е пътната карта за развитие на всички митнически администрации на държавите членки. Както е изложено в самия MASP, неговата цел е да служи като инструмент за осигуряване на общо ръководство и координация на правните, бизнес и IT аспектите за изпълнение на инициативата Електронни митници на Съюзно и национално ниво. Проектите, свързани с MASP, касаят прякото прилагане на митническото законодателство на Съюза, но наред с него ще е необходима промяна и/или усъвършенстване на бизнес процесите в Агенция „Митници“ в насока предлагане на нови електронни услуги, включващи граждани, бизнес и обмен на информация с други административни структури, както в Република България, така и в ЕС.

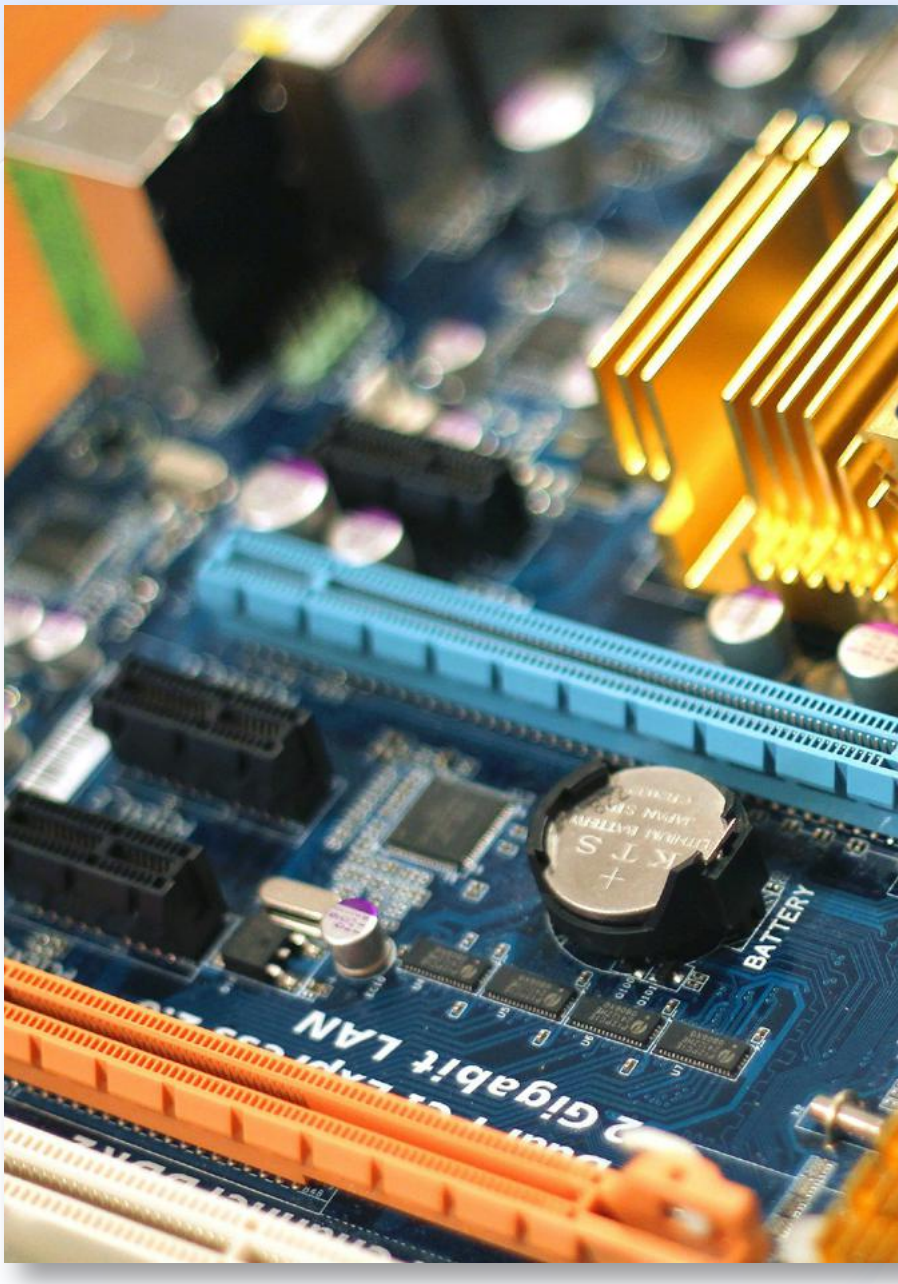
Във връзка с изпълнение на проектите в MASP и Работната програма Агенция „Митници“ разработи Актуализирана версия на Секторната стратегия за развитие на електронното управление в Агенция „Митници“ – „е-Митници“ 2021 г. – 2027 г. и на Пътната карта за изпълнение на Секторната стратегия за развитие на електронното управление в Агенция „Митници“ – „е-Митници“ 2021 г. – 2027 г., които са приети с Решение № 951 на Министерския съвет от 25 ноември 2022 г.

В обхвата на посочените стратегически документи и изисквания на европейско и национално ниво Агенция „Митници“ планира изпълнението в средносрочен и дългосрочен план на ИТ проекти за надграждане на информационните системи на Агенцията.

Агенция „Митници“ е възприела подхода да отговори на предизвикателствата, произтичащи от модернизирането на митническото законодателство на ЕС и инициативата Електронни митници на ЕК, от развитието на тенденцията за въвеждане на електронно общуване между администрациите и икономическите оператори и от непрекъснато нарастващата роля на информационните системи за ефективността на администрациите, чрез развитие и въвеждане на Архитектура на информационни и технологични услуги, процеси и инфраструктура (Институционална Архитектура), като ключов инструмент за документиране, анализиране и управление, осигуряващ координираното постигане на бизнес и ИТ целите.

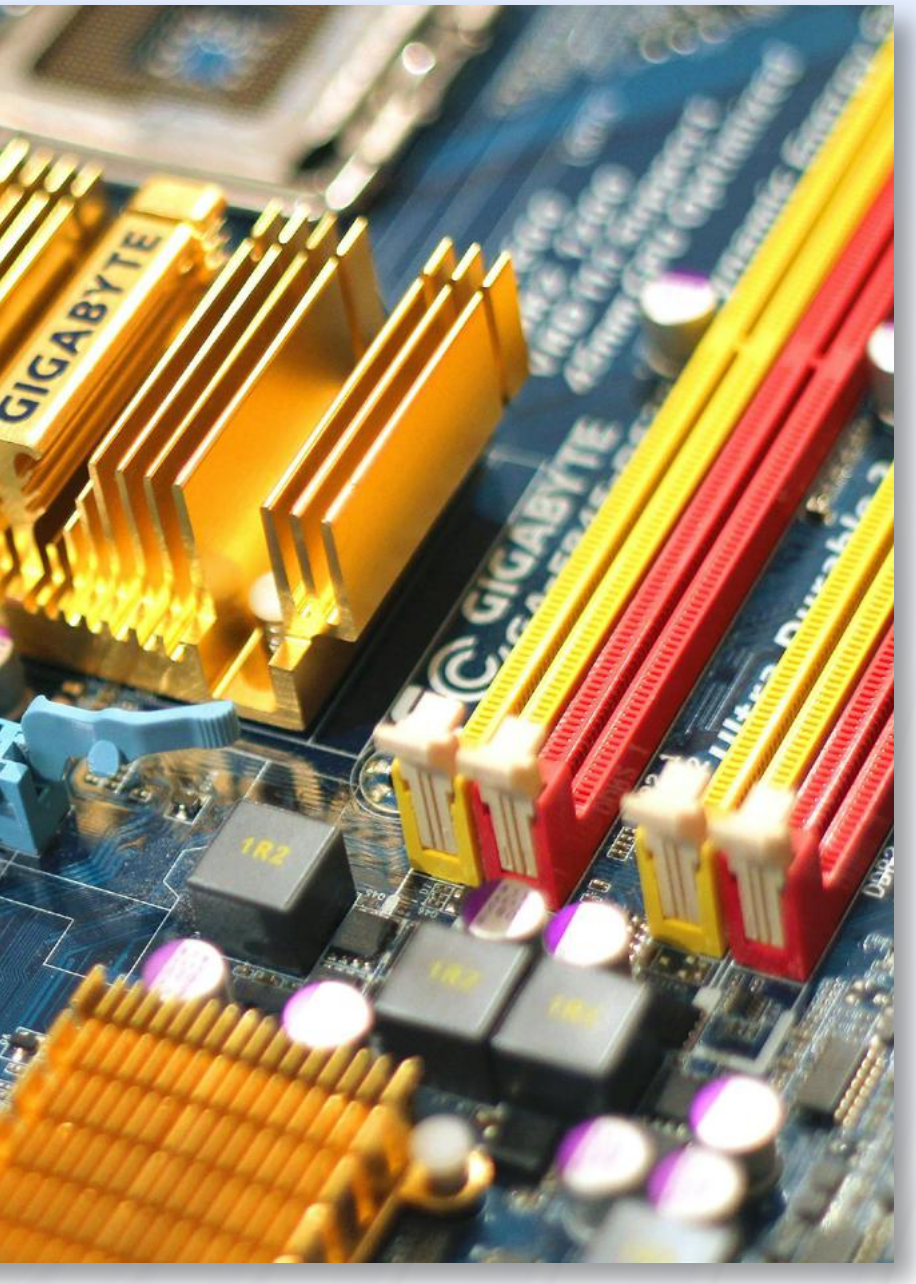
В този смисъл основните приоритети и задачи на Българската митническа администрация, произтичащи от предизвикателствата, са свързани с ефектите, които се постигат посредством реализацията на съответните ИТ проекти, а именно:

- Подобрено административно обслужване на бизнеса и гражданите като участници в единната европейска митническа среда;
- Поетапно изпълнение на поетите ангажименти за прилагане на европейското законодателство и инициативи за създаване на безкнижна среда и напълно електронни митници – чрез последващо развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ до обхващане на основните и спомагателни митнически процеси;
- Бърз и улеснен достъп от всички заинтересовани страни до основните и спомагателни митнически процеси – гаранция за конкурентност на икономическите оператори и сигурност на границите;
- Повишена надеждност на работа на системите на Агенция „Митници“ чрез намаляване на времето на неработоспособност допринасят за създаване на по-добра бизнес среда и конкурентоспособност за икономическите оператори, както и гарантират осигуряването на прозрачност на работата и решенията на администрацията;
- Повишена надеждност при работата на системите на Агенция „Митници“ чрез намаляване на процента на грешки при обмена на съобщения между митническите системи на Република България и държавите членки на ЕС, както и между Агенция „Митници“ и икономическите оператори, ще допринесе за удовлетворяване на потребителите от ползване на качествени електронни административни услуги;
- Високо ниво на мрежова информационна сигурност.

Предвид функциите и задачите, изпълнявани от Агенция „Митници“, свързани с обработката, съхранението и предоставянето на информация, свързана с митническата и акцизната дейност, и същевременно нарастващия ежегодно обем оперативни данни и развитието на информационните системи на Агенцията, нарастват потребностите от използване на нови инструменти и методики при анализа на данни, изисква се използването на по-мощни и ефективни инструменти и подходи за обработката им.

За да отговори на постоянните заплахи за сигурността на информацията, създавана, обработвана и пренасяна по електронен път, Агенция „Митници“ осигурява комплексна ИТ инфраструктура за защита на мрежовата и информационната сигурност (МИС) чрез адаптираща се към новите заплахи архитектура (Adaptive Security Architecture). Изградената инфраструктурата за МИС се състои от редица сложни технически решения интегрирани едновременно по между си и в ИТ инфраструктура на Агенция „Митници“. Различните технически решения, защитават ИТ инфраструктура на Агенцията, като прилагат принципите на „сигурност, базирана на идентичността“ и „нулево доверие“.

РЕШЕНИЯ, ПРИЛОЖЕНИ ОТ АГЕНЦИЯ „МИТНИЦИ“

Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ включва използването на SOA (архитектура, ориентирана към услуги), която позволява гъвкаво и мащабируемо разработване, внедряване и управление на приложения и услуги. Тази архитектура улеснява интегрирането на различни системи и споделянето на ресурси, намалявайки сложността и подобрявайки цялостната производителност.

- Облачната платформа на Агенция „Митници“ е в експлоатация от началото на 2020 г. Изградена е и се администрира, като частна облачна платформа изцяло в ИТ инфраструктурата на Агенция „Митници“, от служители на Агенция „Митници. Приложенията инсталирани в облачната архитектура нямат непланирани прекъсвания на работоспособността, с което Агенция „Митници“ постига 100 % наличност на предоставяните от тях услуги. Частната облачна среда на Агенция „Митници“ е реализирана през септември 2020 г., като през февруари 2021 г е създаден универсален CCN1/2 шлюз за осигуряване на свързаност на митническите национални транс-европейски системи, с транс-европейските системи на другите държави членки, както и с централните системи на DG TAXUD в общият домейн. В периода от септември 2020 г. до август 2024 г. към частната облачна среда на Агенцията има изградени общо 23 проекта, предоставящи услуги на митнически служители и икономически оператори.

Платформата е базирана на Red Hat – OpenShift Container Platform, която е водеща корпоративна платформа базирана на Kubernetes и позволява сигурна и надеждна облачна услуга. Целта на OpenShift е да опрости и да гарантира изпълнението на задачи, свързани с разработването и разгръщането на контейнеризирани приложения и управление на ежедневните операции. За да постигне тази цел, OpenShift предоставя интегрирана платформа за приложения, като осигурява контрол, наличност и сигурност при тяхното управление.

Облачните технологии, използвани от Агенция „Митници“ осигуряват мащабируема и рентабилна платформа за хостване на нейните системи и приложения. Използвайки облачни услуги, Агенцията може бързо да разширява капацитета си, за да се справи с увеличените обеми данни и натоварване по време на пиковите часове;

- ИТ сигурността е основен приоритет за Агенция „Митници“, която прилага строги мерки за защита на своите системи и данни от неоторизиран достъп, злоупотреба или повреда. Това включва използване на криптиране, многофакторно удостоверяване, защитни стени и системи за откриване на проникванията;
- Поетапното създаване на център за възстановяване при бедствия (DRC) гарантира, че Агенция „Митници“ може да

възстанови своите критични функции в случай на извънредна ситуация, като например природно бедствие, кибератака или срив на системата. DRC разполага с необходимите ресурси и процедури, за да осигури непрекъснатост на услугите и минимизиране на въздействието върху бизнеса, към настоящият момент се изпълняват дейностите по етап 2, DRC2 на АМ;

- Агенция „Митници“ реализира проекти, осигуряващи развитието на аналитичните възможности и инструменти, използвани за анализиране на големи обеми от данни, генерирани от различни източници, включително митнически декларации, документи за превоз и информация за пратката. Тези инструменти позволяват на Агенцията да идентифицира рискови модели, да открива аномалии и да взема информирани решения;
- Агенция „Митници“ влага усилия за целенасочено повишаване на техническите знания и умения на ИТ екипите на Агенцията по отношение на прилагането на изброените инструменти и технологии, чрез включването им в сертифицирани обучения за съответната ИТ област.
- С цел осигуряване на качествени ИТ услуги и максимално бързо възстановяване на работоспособността на информационните системи (ИС), ИТ инфраструктурата, както и на всички ИТ услуги и компоненти на Агенция „Митници“, засегнати от инциденти, от 2016 г. е създаден и функционира Сървис Деск (СД) на Агенцията. За постигането на тази цел СД изпълнява процеса по управление на инциденти, следи жизнения цикъл на инцидентите, изпълнява заявки за услуги, промени, предоставяне на информация и др.

Услугата Сървис Деск е линията за поддръжка на всички участници в електронни митници - крайни потребители в администрацията на Агенция „Митници“, икономически оператори и др.

В екипите на СД на Агенция „Митници“ са включени над 1000 служители на Агенцията, оказващи помощ по ИТ и бизнес въпроси в рамките на своята компетентност, организирани в три нива на обработване на регистрираните заявки за инциденти и услуги.

- Електронното общуване на бизнеса и гражданите с митническата администрация се осъществява чрез Е-Портал на Агенция „Митници“, който осигурява директен и унифициран достъп до национални информационни системи на Агенцията и до централизираните системи на DG TAXUD, както и навременна и актуална информация по отношение работоспособността на националните и транс-европейските системи.
- За икономическите оператори е осигурен директен обмен на данни тип система- система чрез комуникация с SSL сертификат и потребителски интерфейс за достъп до системите чрез Е-портала на Агенция „Митници“ (U2S). Изграден е Single Sign On (SSO) достъп на Е-портала на Агенцията до националните и централни системи на DG TAXUD, посредством федериран достъп през UUM&DS, в т. ч. с транс-гранично признаване на електронната идентификация на държавите членки, които са нотифицирали свои национални схеми за електронна идентификация на потребители. Проверката и поддържането на актуалността на идентичността на търговците, регистрирани за електронно общуване с Агенция „Митници“ се извършва с помощта на първичните регистри на държавната администрация чрез средата за Междурегистров обмен на справочна и удостоверителна информация – RegiX.
- Приложените от Агенция „Митници“ технологични решения са изпълнени в съответствие с разпоредбите на Закона за електронно управление (ЗЕУ), подзаконовите нормативни актове към него и съгласно поставените изисквания на национално ниво за въвеждане на процесите за електронното управление в организационната структура на Агенцията.

Българската митническа администрация изпълнява приоритетно и в срок проектите по MASP-C и Решение за изпълнение (ЕС) 2023/2879 на Комисията от 15 декември 2023 г. за създаване на Работна програма относно разработването и въвеждането на електронните системи, предвидени в МКС. България е сред първите държави членки в ЕС, изградили съвместими с централните системи на DG TAXUD национални митнически информационни системи (през 2023 г. е сред първите седем, внедрили фаза 5 на транзита).

Проектите за дигитализацията на митническата дейност, в обхват и срокове съгласно Ра-

ботната програма и MASP-C, са реализирани в рамките на успешно приключилите Фази 1, 2 и 3 на БИМИС, в периода от 2016 до 2023 г. чрез изпълнението на 22 бр. ИТ проекти за продължаване на процеса по трансформиране на митническата администрация в цифрова администрация, чрез развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на Агенция „Митници“ до обхващане на приоритетни за съответните фази на БИМИС бизнес процеси. Могат да се очертаят реализираните ползи от тези проекти, както следва:

- **Ползи за гражданите и бизнеса:**
  - Повишена сигурност и безопасност по отношение на стоките, които се допускат на европейския пазар;
  - Предотвратяване на контрабандата, трафика на хора и парични средства, и други нелегални практики;
  - Ускоряване работата на легалния бизнес, чийто товари ще бъдат обработвани по-бързо през граничните преходи и с помалко формалности;
  - Унифициране на процедурите в различните държави-членки.

- **Ползи за администрацията:**
  - Повече възможности за анализ на голям обем информация;
  - Системи с повишено бързодействие;
  - По-добра свързаност на ниво ЕС.

За финансиране изпълнението на ИКТ проекти, Агенция „Митници“ успешно използва средства от оперативни програми по Европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) и международни програми (МП). Агенцията разполага с необходимия административен капацитет да работи с Оперативна програма "Добро управление" (ОПДУ), както и с предстоящи такива структурни и инвестиционни фондове на ЕС, да развива и надгражда вече постигнатите резултати, както и ефективно и ефикасно да използва източници на финансиране, различни от ДБ. За периода от 2009 до 2023 г. в Агенция „Митници“ успешно са приключили 10 административни договора, сключени с управляващия орган на оперативни програми „Административен капацитет“ и „Добро управление“, финансирани от Европейския социален фонд, както и инструмента за директно предоставяне на финансиране от Резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит. Към настоящия момент по Инструмента за финансова подкрепа за оборудване за митнически контрол - Customs Control Equipment Instrument (CCEI), Агенция „Митници“ е сключила Грантово споразумение по Проект 101079791-2021-BG-BCROSS за изпълнението на дейност „Доставка, монтаж и въвеждане в реална експлоатация на рентгеново оборудване“ във връзка с подобряване и автоматизиране на дейностите и процесите на ГКПП, както и изграждане на безхартиена среда на ГКПП (приоритетна задача на национално ниво).

Трайна практика в Агенция „Митници“ за финансиране на проекти за изграждане/надграждане на информационни системи е да бъдат използвани източници за финансиране със средства от ЕСИФ и МП. В периода от 2015 г. до 2023 г. 95% от средствата за софтуерно развитие са осигурени от ЕСИФ и само 5% от национален бюджет.

Успешното изпълнение на всички ИТ проекти, финансирани по ОПДУ, допринася за подобряване на ефективността на митническия контрол, като по този начин се цели намаляване на разходите за осъществяване на стопанската дейност и риска за обществото. С реализирането на тези проекти, Република България, като държава членка на ЕС, изпълнява задължението си по чл. 1 на Решение №70/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно безкнижна среда в митниците и търговията, MASP и Работната програма на ЕК относно разработването и въвеждането на електронните системи, предвидени в МКС, чрез изграждане на сигурни, интегрирани, оперативно съвместими и достъпни електронни митнически системи за обмен на данни. Напредъкът по отношение изпълнението на MASP-C демонстрира способността на Българската митническа администрация да се адаптира към променящите се изисквания и да поддържа високи международни стандарти в областта на ИКТ.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ВНЕДРЯВАНЕТО НА НОВИ ТЕХНОЛОГИИ

Като една от най-високотехнологичните администрации в България, Агенция „Митници“ може да се похвали с редица постижения, дължащи се на интензивното използване на най-иновативните ИКТ технологии:

- Системите на Агенцията са стабилни и сигурни, с осигурено необходимото високо ниво на наличност и гарантирайки поверителността и целостта на данните;

- Облачните технологии позволяват на Агенцията да бъде по-гъвкава и рентабилна, оптимизирайки разходите за инфраструктура и поддръжка;
- ИТ сигурността остава основен фокус, като Агенцията постоянно актуализира своите мерки за защита, за да отговори на развиващите се заплахи;
- Агенцията е в състояние непрекъснато да подобрява ефективността си при обработката на големи обеми от данни, осигурявайки навременни и точни резултати за митническите органи, бизнеса и пътуващите.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ МИТНИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ И ИКОНОМИКАТА НА СТРАНАТА

Митническите процедури по внос, износ и транзит са дигитализирани на 100% благодарение на въвеждането на новите версии на информационните системи в Агенция „Митници“ през втората половина на 2023 г. (надградени в рамките на проектите по БИМИС фаза 3), в резултат на което е осигурена непрекъсната достъпност на услугите както и тяхното опростяване за потребителите.

С цел повишаване на ефективността на граничния контрол, повишаване на пропускателната способност на ГКПП, улесняване на законния бизнес и облекчаване на гражданите, понастоящем Българската митническа администрация е в процес на оптимизация на работните процеси за изпълнение на основни функции и задачи по митнически контрол и надзор, чрез реализация на следните проекти:

- Изграждане на Център за видеоданни на Агенция „Митници“;
- Доставка и монтаж на рентгеново оборудване;
- Система за управление на трафика (СУТ);
- Система за управление на опашките (СУО);
- Система за управление на Център за видеоданни на Агенцията;
- Модул „Пътни такси и разрешителен режим (ПТРР);
- Централизирана информационна система за контрол на транспортните средства в реално време (КТСРВ - ядро);
- Българска интегрирана рентгенова информационна система (БИРИС);
- Българска информационна система за анализ и селекция - БИСАС (AI);
- BG Single Window;
- Система за управление и оценка на сигурните и безопасни партньори на митническата администрация (СУОСБП);
- Заплащане на такси на ГКПП чрез Виртуален ПОС терминал.

В резултат на изграждането на посочените системи се очаква до 2032 г. да се достигне:

- средно време за обработка на транспортно средство на ГКПП по-малко от 5 минути;
- средно време за освобождаване на пратка по-малко от 30 минути;
- успеваемост на рисковия анализ не по-малко от 80%;
- напълно автоматизиран процес на митническото оформяне;
- на 100% взаимодействие само с Одобрени икономически оператори;
- 100 % проследяване в реално време на превозите в страната;
- 100 % рентгенов контрол.

Очакваният технологичен напредък на Агенция „Митници“ ще има значително положително въздействие върху митническата дейност и икономиката на страната чрез:

- Подобряване на мерките за борба с измамите и контрабандата, като се гарантира спазването на митническото и акцизно законодателство и защитата на финансовите и нефинансовите интереси на ЕС;
- Ефективен контрол на границите, който улеснява законната търговия, като същевременно предотвратява незаконния трафик;
- Подкрепа за растежа на електронната търговия чрез осигуряване на ускорени митнически процедури и операции за онлайн търговците и техните клиенти.

Въведеното партньорство между митниците и бизнеса, основано на взаимно доверие, прозрачност, взаимно признаване на ролите на едната и другата страна, представлява фундаментална промяна в отношенията между митниците и предприятията, която намалява административните формалности и ненужната бюрокрация, като същевременно увеличава капацитета за управление на риска. Партньорството между митниците и бизнеса се основава на програмата за Одобрени икономически оператори (ОИО) на ЕС. Тези цели се постигат чрез:

- развитие и надграждане на Програмата за ОИО;
- намаляване на тромавите митнически процедури, замяна на традиционното декла-

риране с по-интелигентен, базиран на анализ на данни подход за надзор и контрол;
- въвеждане на необходимия инструментариум и нужните ресурси, за извършване на правилна оценка, основана на анализ на риска;
- спиране на действията, които представляват реални рискове за ЕС, неговите граждани и икономиката му;
- засилен надзор на веригата на доставки;
- адекватен контрол над рисковите стоки;
- баланс между намаляване на административната тежест над бизнеса и защитата на финансовите интереси на ЕС.

БЪДЕЩИ ПЛАНОВЕ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

Агенция „Митници“ планира да продължи да инвестира в модерни технологии, за да остане в лидерските позиции на иновациите и да поддържа своето конкурентно предимство. Развитието на аналитичната дейност в Агенция „Митници“ предполага осигуряване на ресурс за оптимално използване на масивите от налична информация.

Въвеждането на изкуствен интелект (AI) и машинно обучение (ML) в Агенция „Митници“ ще доведе до изключително висока ефективност на анализа и разкриваемостта на митниците като автоматизира анализа на информацията от митническите декларации и съответствието им с нормативните изисквания, подобри неинтрузивния контрол на стоките, подпомогне бързото идентифициране на отклонения от нормалните обекти и показатели, разпознаването на заплахи и нерегламентирани дейности, и др. Внедряването на нови инструменти и технологии за анализ на големи масиви от данни (анализ на Big Data) ще подобри възможностите за вземане на ефективни управленски решения. Използването на AI, ML и аналитични инструменти ще подобри способността на Агенция „Митници“ да открива рискове, да предотвратява измами и да защитава националните интереси. Изкуственият интелект ще предостави възможности, които ще доведат до нов етап в автоматизацията на анализа, контрола, управлението на риска и цялостната дейност по митнически контрол и събираемост на приходите. Автоматизацията ще допринесе за ускоряване на митническото освобождаване, намаляване на грешките, рационализиране на търговските процеси и повишаване на точността и сигурността на работата на митниците.

Сътрудничеството с други административни органи, академични институции и частни компании е от решаващо значение за Агенция „Митници“, за да остане добре информирана за нововъзникващите тенденции и технологии и да разработи съвместни решения за споделени предизвикателства.

Непрекъснатото усъвършенстване на уменията и знанията на служителите е постоянен ангажимент за Агенция „Митници“, който допринася за повишаване на общественото доверие в Българската митническа администрация, като същевременно отговаря на предизвикателствата на непрекъснато променящата се технологична среда.

В този смисъл Агенция „Митници“ би счела за изключително положителен ефект, ако популяризирането на успешния й опит стимулира подобряването на услугите за гражданите и бизнеса, включително чрез изграждане на капацитет за прилагане на електронното управление, както и създаване и надграждане на устойчиви ИТ системи.

Материалът е подготвен от Д ИСАД

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Развитието на дигитализацията във високотехнологичната среда на Българската митническа администрация има изключително важна роля за подобряване на нейната ефективност, сигурност и улесняване на бизнеса. Чрез прилагането на съвременни технологии като SOA, аналитични инструменти, облачни услуги, AI, ML, центрове за възстановяване при бедствия и програми за обучение, Агенция „Митници“ успява да преодолее различни предизвикателства и да постигне сериозен напредък в областта на дигиталната трансформация на бизнес процесите на национално и европейско ниво. Агенция „Митници“ е сред лидерите в областта на информационните технологии и в използването на всички съвременни средства за осигуряване на по-добро функциониране на системите от бизнес гледна точка и осигуряване на високо ниво на мрежова и информационна сигурност.

Съществени усилия Българската митническа администрация е вложила при осигуряване на финансирането на дигитализацията и ИКТ проектите, като 95 % от средствата са предоставени от ЕСИФ и МП, и едва 5% от държавния бюджет.

ПОЛЗИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ОТ НОВАТА ЕВРОПЕЙСКА МИТНИЧЕСКА РЕФОРМА

Автори: Татяна Колева, Нейрин Ренизал и Нина Михайлова, студенти в Стопанска Академия „Димитър А. Ценов"- гр. Свищов, специалност „Стопански и финансов контрол" и Магистърска програма „Валутен, митнически и данъчен контрол"

Публикуваното през май 2023 г. предложение на Европейската комисия за Нова европейска митническа реформа за модернизиране на Митническия кодекс на Съюза има за цел извеждането на Митническия Съюз на едно ново, по-високо ниво. Предвид големия мащаб на проекта за митническа реформа, се предвижда внедряването му да се извърши поетапно, като през 2038 г. се очаква цялостното му имплементиране. Измененията ще помогнат на митническите администрации на държавите членки не само да действат като една, но и ще трансформират цялостно митническата дейност в ЕС. Предвижда се промените да засегнат шест основни направления, а именно:

- по-засилен *електронен обмен на данни;*
- създаване на *център за митнически данни;*
- изграждане на *централна европейска митническа агенция;*
- обособяване на *нови правила за е-търговията;*
- надграждане на статута ОИО в *Trust & Check Traders;* и
- *унифициране на митническите санкции.*

Всяка една от тези насоки ще донесе значителни ползи както за митницата, така и за икономическите оператори. Трябва да се има предвид, че внедряването им е съпътствано и с не малко предизвикателства, които би следвало да се вземат под внимание преди окончателното влизане на Реформата в сила.

ЕЛЕКТРОНЕН ОБМЕН НА ДАННИ

Европейската митническа реформа се фокусира върху електронния обмен на данни и автоматизираната обработка на информацията за стоките, преминаващи през външните граници на Съюза. Целта е чрез подобен анализ да се минимизират физическите проверки, което изисква не само промени в действащите митнически процедури, но и разширяване на обхвата на събираните и обработвани данни.

Основните ***ползи*** от електронния обмен на данни, който ще се засили с въвеждането на Новата митническа реформа, според нас се изразяват в следното:

- ***По-бързо митническо оформяне на стоките*** – то ще допринесе за непрекъсваемостта на световните вериги за доставки и в допълнение косвено ще подпомогне разширяването на мащаба на международната търговия;
- ***Свеждане на физическите проверки до минимум*** – автоматичната обработка на по-голям обем от данни ще доведе до значително по-прецизен резултат от анализа на риска и респективно по-малко физически проверки на пратките;
- ***Улесняване дейността на митническите служители*** – редица данни ще се обработват автоматично и митническите служители ще виждат единствено крайния

резултат от анализа на данните, въз основа на което ще се взимат решения за предприемане на контролни мерки;

- ***Подобряване на взаимодействието между икономическите оператори (ИО) и митницата*** – при необходимост от допълнителна информация ИО ще получават автоматични съобщения за това, като качеството на предоставяната информация ще е на по-високо ниво и ще се пести контролно време;
- ***Навременно подаване и обмен на необходимата информация*** – това е от изключителна важност за осъществяването на бърз и ефективен предварителен митнически контрол;
- ***Повишаване ефективността на митническия контрол*** – всички упоменати ползи по-горе заедно ще доведат до повишаване на ефективността на извършвания митнически контрол.

Наред с предимствата на електронния обем на данни, от които ще могат да се възползват всички заинтересовани страни, съществуват и множество ***предизвикателства***, които следва да бъдат анализирани и решени по възможно най-добрия начин, така че да се минимизира евентуалното им негативно влияние. Такива се явяват:

- ***Създаване и изграждане на оперативна свързаност за автоматичен обмен на данни*** в реално време между митническите и немитническите информационни системи, включително системите CBAM, e-A.TR, EU CSW-CERTEX, ERP системи на ИО и др.;
- ***Обучение и преквалификация на митническите служители*** - със засилване нивото на дигитална трансформация на митниците, основна задача на служителите би била анализа на данни. По тази причина те следва да бъдат обучени как най-добре да се справят с текущите си задачи в условията на една трансформирана, съвременна дигитална митница;
- ***Осигуряване на защита на информацията срещу неоторизиран достъп и кибератаки*** – митницата съхранява голям обем чувствителни данни не само за бизнеса, но и класифицирана информация, която самата тя обработва. Предвид това, то следва да се изгради и поддържа непрекъснато надеждна зашита на наличните първични и вторични данни;
- ***Уеднаквяване на митническите формалности в страните членки*** – въпреки общото европейско митническо законодателство, митническите формалности в ЕС се извършват по различен начин и предвид националните различия уеднаквяването на процедурите може да бъде предизвикателство.

ЦЕНТЪР ЗА МИТНИЧЕСКИ ДАННИ (EU DATA HUB)

Изграждането на единен център за митнически данни (EU Data Hub) на общоевропейско ниво има за цел да замени националните митнически информационни системи на страните членки с една обща европейска митническа система. Цялата входяща информация, имаща отношение към вносните, износните и транзитните операции ще се подава, обработва, достъпва и съхранява в него. Функционирането на EU Data Hub ще създаде ***благоприятни условия*** за:

- ***Засилване на комуникацията и сътрудничеството между митническите органи*** на страните членки на национално и общоевропейско ниво, вкл. и с други национални и европейски контролни органи и разбира се с икономическите оператори;
- ***Улесняване на оперативната дейност на митническите администрации*** – замяната на множество информационни системи с една и изграждането на лесен за употреба интерфейс значително би улеснило дейността на митницата;
- ***Опростяване на митническите формалности*** както за митницата, така и за икономическите оператори – с въвеждането на EU Data Hub ще се прекрати подаването на ЕАД, което е голямо улеснение за всички участници, предвид сложността и специфичността на попълване на декларациите;
- ***Модернизиране на митницата и заздравяване на Европейския митнически съюз*** – внедряването на високи технологии като Artificial Intelligence (AI), Machine Learning (ML), Deep Learning (DL) във функционирането на центъра за митнически данни ще позволи да се работи с по-голям обем информация;
- ***Повишаване на координацията, комуникацията и взаимодействието между митническите и немитническите контролни органи***, което би довело до повече съвместни контролни действия и би повишило ефективността на контрола като цяло;
- ***Уеднаквяване на митническите практики в страните членки*** ще допринесе за изграждане на единна европейска митница, като основна роля за това ще има използването на EU Data Hub;
- ***Прозрачност в действията на митническите органи*** – свързаността между информационните системи на бизнеса, Центъра за митнически данни и системите на другите контролни органи и автоматичния обмен на данни между тях предполага минимизиране на възможността за преднамерено или неумишлено манипулиране на данните;
- ***Вземане на решения на централизирано (европейско) ниво*** – това ще допринесе за уеднаквяването на осъществявания контрол във всички страни членки.

Освен ползи изграждането на EU Data Hub поражда и редица ***предизвикателства***, с които ЕК би следвало да се справи в процеса на технологическо разработване и внедряване на Новата митническа реформа. Като такива могат да се разглеждат някои от следните:

- ***Изменение на функциите на митническите представители*** – с въвеждането на

единния център за митнически данни и отпадането на ЕАД (митнически декларации) ще се трансформират основните задължения на митническите представители в целия ЕС;

- ***Изменение на длъжностните характеристики на митническите служители*** – промяната от контрол върху стоките към анализ на данни ще промени значително функциите и действията на митническите служители;
- ***Неоправдано влагане на ресурси по текущите проекти*** (AES, NCTS, ICS2 и др.). Остава въпросът до колко това е рентабилно, при положение че в средносрочен план те ще бъдат спрени и изцяло заместени от EU Data Hub;
- ***Вземането на решения на централизирано ниво*** значително ще намали самостоятелността на националните митнически администрации на страните членки.

ЕВРОПЕЙСКА МИТНИЧЕСКА АГЕНЦИЯ

С Новата митническа реформа се предвижда създаване на Европейска митническа агенция със седалище в гр. Брюксел, Белгия, чийто основни функции ще са свързани не само с управлението и администрирането на Единния център за митнически данни, но и с кризисен и риск мениджмънт. Отделно Агенцията ще извършва надзор над националните митнически администрации, ще изготвя обучения за митническите служители и ще съдейства с предложения за промени в митническото законодателство с цел модернизация и развитие. Наред с голяма част от вече изброените ***предимства*** по отношение на предходните две насоки, създаването на Европейската митническа агенция би могла да допринесе и за:

- ***Прилагане на единен анализ на риска в целия ЕС*** – той ще се извършва единствено от Европейската митническа агенция и резултатите от него ще бъдат достъпни за ползване от всички страни членки;
- ***Еднократно извършване на редица оперативни дейности*** – като например избягване дублирането на едни и същи контролни действия от страна на митническите органи в отправното и в изходното митническо учреждение (въз основа на анализ на риска);
- ***Спестяване на разходи*** – оптимизирането на митническата дейност ще доведе и до спестяване на ресурси – времеви, човешки, финансови и материални;
- ***По-справедливо разпределяне на ресурсите за митниците в ЕС*** – Европейската митническа агенция ще има за задача да разпределя ресурси (финансови, човешки и технически), там където това е необходимо;
- ***Създаване на общи механизми за управление на кризи*** – това би допринесло за предприемането на превантивни мерки и действия за минимизиране на негативното влияние и последиците върху международната верига за доставки в ситуации като Covid-19 и войната в Украйна.

Изграждането на Европейска митническа агенция обаче е съпроводено и с редица ***предизвикателства***, като основните от тях са свързани с по-малката гъвкавост, отнемането на правомощия за взимане на решения и предпоставките за създаване на административна

тежест. Наличието на една европейска структура, която взима не само стратегически, но и оперативни решения като анализ на риска и необходими последващи контролни действия, допълнително утежняват структурата на системата на митническия контрол и до голяма степен я централизират.

ПРОМЕНИ В Е-ТЪРГОВИЯТА

Неимоверното разрастване на онлайн търговията и значителното увеличение на вносните и износните пратки към и от митническата територия на Съюза са едни от основните предпоставки за интензивното изграждане и функциониране на дигитални митници. Промените, които се предвиждат в Новата митническа реформа, са свързани с повишаване отговорността на онлайн платформите за електронна търговия, премахване на освобождаването от мита за нискостойностните пратки и въвеждане на опростена система за мита, което на практика ще улесни тяхното събиране. Основните ***предимства*** от тези изменения се изразяват в следното:

- ***Събиране на повече приходи за европейския бюджет*** – около 7 млрд. евро на годишна база са пропуснатите ползи от несъбрани митни сборове при нискостойностните пратки по данни на Европейската комисия;
- ***Минимизиране на възможностите за избягване неплащането на мита*** чрез изкуствено занижаване на митническата стойности на стоките – платформите за онлайн търговия ще имат ангажимент да събират изискуемото мито заедно с ДДС при създаване на поръчката;
- ***Извършване на автоматизиран митнически контрол*** с минимална човешка намеса по подобие на съществуващата възможност за подаване на ЕАД с минимален набор от данни H7, която се обработва автоматично и митническите служители се намесват само когато пратката е селектирана за проверка.

Основно ***предизвикателство*** се явява въвеждането на групи митнически ставки за определени стоки. Това предполага възможност за допускане на грешки при деклариране на стоките, които биха могли да бъдат избегнати чрез го-голяма автоматизация на процесите. Възможно е също така, заради по-високата митническа ставка при онлайн търговията, някои стоки да поскъпнат и да има спад при онлайн търговията.

TRUST & CHECK TRADERS

С Новата митническа реформа се предвижда надграждане на сегашния статут на ОИО с този на Trust & Check Trader, като основните ползи могат да се изразят в следните:

- ***По-автоматизирани проверки с минимална намеса от страна на митническите служители***, което ще доведе до по-бързо оформяне на стоките и до улесняване на оперативната дейност на митническите служители;
- ***По-високо ниво на доверие и взаимодействие между митницата и ИО***, като митницата ще предоставя повече улеснения на бизнеса, а търговците ще дадат достъп в реално време до базите си с данни на митницата. Това също така би довело до повишаване на прозрачността;
- ***Повишаване качеството на входящите данни в системата на митническия контрол*** – пряката свързаност и обмен на данни между EU Data Hub и ERP системите на Доверените търговци,

както и отпадането на необходимостта от попълване на митническа декларация, ще доведат до повишаване на качеството на първичната информация;

- ***Спестяване на ресурси*** – отпадането на необходимостта от попълване и подаване на ЕАД, както и извършването на автоматизирани проверки ще допринесат за намаляване използването на финансови, времеви, човешки и материални ресурси за всички участници в процеса.

Основно ***предизвикателство*** при въвеждане на статута Trust & Check Traders се състои в задължителното условие за предоставяне на постоянен достъп на митницата до електронните системи на ИО. Предприятията от тип МСП може и да не разполагат с изградени информационни бази предвид мащаба и спецификата на дейността им. Следователно това би им попречило да се възползват от статута на Доверени търговци. Отделно е възможно някои търговци от съображения за сигурност да не се възползват от възможностите, които предоставя надградения статут, поради опасения от кибер атаки, които биха могли да застрашат търговските им данни. Това би могло да има обратен ефект и вместо да се увеличи броят на Доверените търговци, той да намалее.

УНИФИЦИРАНЕ НА МИТНИЧЕСКИТЕ САНКЦИИ

Едни от най-големите различия при осъществяване на митническия контрол в страните членки са свързани с налагането на митнически санкции, като те са породени от особеностите в националните законодателства. Част от страните членки прилагат само административни санкции, друга част налагат само наказателни мерки, а трета група държави членки използват комбинация от административни и наказателни санкции в зависимост от тежестта на митническото нарушение. Това води до различно третиране на ИО в отделните държави членки, което не е справедливо. За коригиране на това е предвидено да се изготви общ минимален списък от действия и бездействия, които ще се третират по еднакъв начин, както и единни критерии и минимален списък от административни санкции. Основните ползи от унифициране на митнически санкции биха могли да се обобщят, както следва:

- ***Функциониране на единна европейска митница*** – еднаквото третиране на икономическите оператори в ЕС е важна предпоставка за уеднаквяване на митническите формалности и за изграждането на обединена митница в ЕС;
- ***Хармонизация на митническия Съюз*** – уеднаквените митнически санкции ще допринесат за еднаквото оперативно функциониране на митниците, което ще минимизира ефекта от „най-слабата граница“;
- ***Унифициране на оперативните митнически дейности*** – общите правила за работа са основна предпоставка за еднаквото изпълнение на оперативните митнически дейности, свързани с вноса, износа и транзита на стоки и др.

Основното ***предизвикателство***, свързано с митническите санкции, е, че тяхното уеднаквяване предполага и промяна в националните законодателства. Това може да се окаже дълъг и сложен процес, а в някои случаи и неприложим. Също така следва да се регламентира какви ще са критериите за определяне на мястото (страната), в която е извършено нарушението и в коя държава ще се налагат санкциите.

Новата митническа реформа има потенциала да преобрази изцяло европейските митници като ги дигитализира, модернизира и унифицира, така че 27-те митнически администрации на държавите членки да действат „като една“. Ползите от имплементирането й са с дългосрочна перспектива и биха били осезаеми за участващите страни (ИО, митница, други национални и/или европейски контролни органи и др.) едва след цялостното внедряване на реформата. То обаче е съпътствано и с преодоляването на редица предизвикателства, като част от тях вече са известни, но други ще се появят в процеса на разработване на отделните насоки, поради по-оперативния им и технически характер. Важно е в процеса на работа те да не бъдат пренебрегвани, а да се намират оптимални решения за тях, тъй като в противен случай участващите страни в митническите процеси не биха могли да се възползват максимално от предимствата и възможностите, които би могла да предложи Новата митническа реформа.

НЕ СТЕ САМИ

БЪЛГАРСКИ ЗВЕЗДИ И ХИЛЯДИ МЛАДИ ХОРА ПОДКРЕПИХА КАМПАНИЯТА „НЕ СТЕ САМИ“ СРЕЩУ НАРКОТИЦИТЕ И ХАЗАРТНАТА ЗАВИСИМОСТ

Популярни музиканти и актьори участваха в старта на кампанията с голям концерт в града на ЮНЕСКО – Старият Несебър

Агенция „Митници“ и Национална агенция за приходите обединиха усилия си в провеждането на съвместна кампания за превенция и противодействие на наркотичната и хазартна зависимост под надслов „Не сте сами“.

Общата кауза предизвика широк отзвук още с първите публични събития от кампанията през лятото на 2024 година и беше подкрепена от популярни български творци, актьори, музиканти и изпълнители, от общини и десетки хиляди млади хора. Към посланията на кампанията се присъединиха редица национални и регионални медии като активни медийни партньори. Тези послания достигнаха до младата аудитория от сцената на голям концерт в града на ЮНЕСКО - Старият Несебър, от младежки фестивали и други събития. За пръв път досега двете приходни агенции се ангажираха заедно с голяма обществена кампания срещу опасните зависимости.

НАЧАЛОТО

Общата кампания „Не сте сами“ е успешно продължение на една инициатива на Агенция „Митници“ с дълголетна история. Кампанията „Не сте сами“ е създадена преди 23 години от началника на отдел „Борба с наркотрафика“ в Агенция „Митници“ Стефан Бакалов, който заедно с екипа си е обиколил през годините стотици училища в България. Чрез интерактивни презентации и демонстрации, включително с обучени митнически кучета, Бакалов и екипът му запознават учениците с рисковете от наркотиците и как да се предпазват от тях, поднасяйки информацията по интересен и атрактивен начин за младите хора.

През настоящата година кампанията беше разширена с участието и на Националната агенция за приходите, която е регулаторен орган в областта на хазарта и провежда иници-

ативи за превенция на хазартната зависимост. Така с цел да достигнат до по-широка аудитория двете агенции започнаха общата кампания за превенция и противодействие на хазартната и наркотична зависимост сред младите хора под надслова „Не сте сами“.

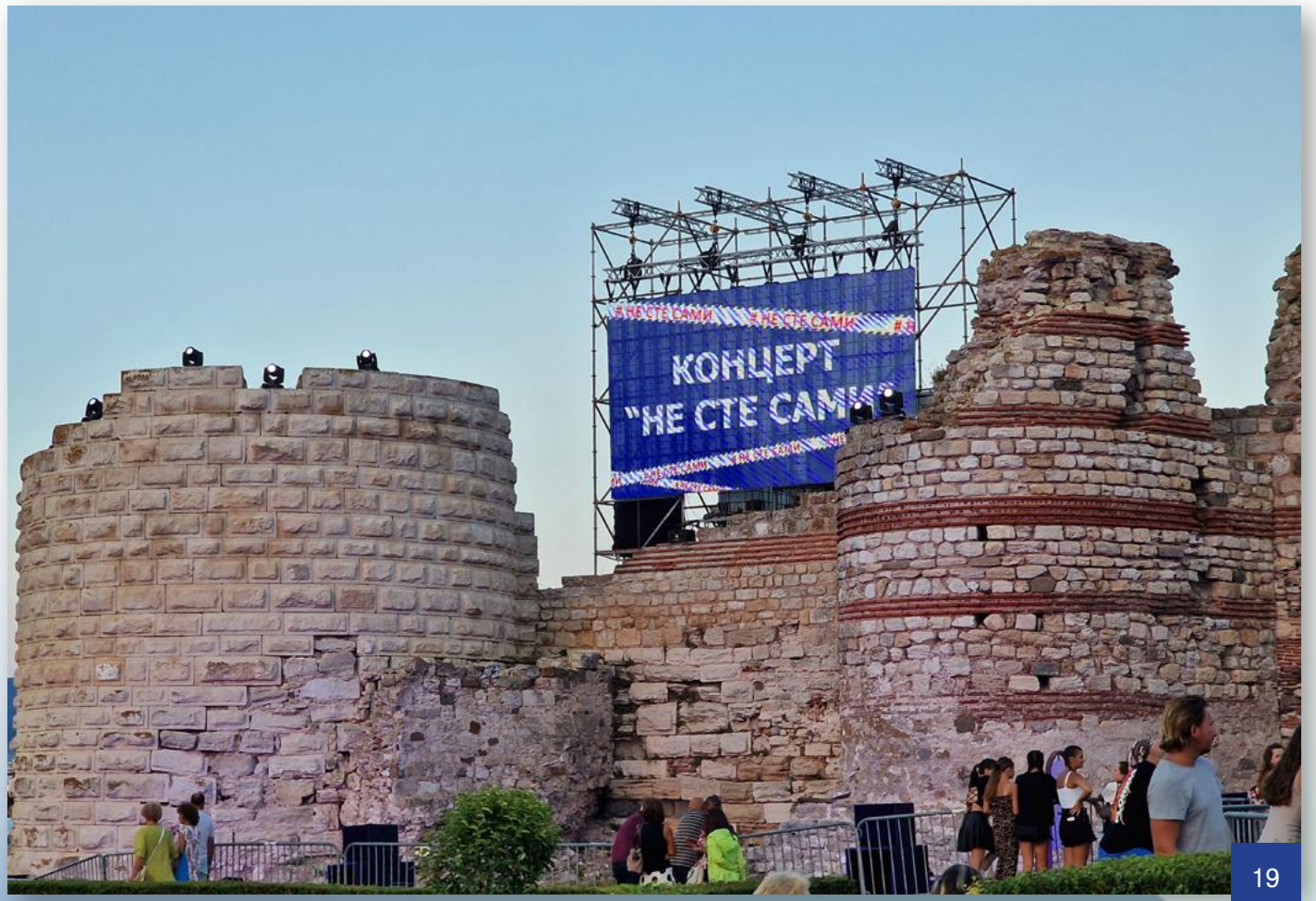
КАУЗАТА НА КАМПАНИЯТА

„Рисковете от употребата и зависимостта от наркотични вещества в днешно време са фрапиращи. Проблемът е комплексен и излиза извън рамките на училищата и семействата, тъй като след 12-13 годишна възраст децата прекарват голяма част от времето си навън сами“- коментира Стефан Бакалов. Първите деца, пред които той е говорил, днес вече също са родители, а някои от тях дори са избрали професии, свързани с борбата с наркотрафика и охрана на вътрешния ред.

„Наркотични вещества се употребяват дори от деца на 13-14 години. Това не е отскоро, а е статистика от 5-6 години. Възрастовата граница пада в цяла Европа и се движи около 13 години, крехка възраст за децата. Няма как да оставим децата сами“- разказва за кампанията Стефан Бакалов и добавя, че тийнейджърите употребяват все повече синтетични наркотици. Те са огромна палитра – повече от 2500 вида са на световния пазар, не само в България. Тук се добавят канабис-продуктите, в най-различна форма. Голяма част от тях вече се използват в течна форма като вейпове.

„Хазартната зависимост също е в тревожни мащаби – 39 400 лица са вписани към момента в Регистъра на хазартно уязвимите лица, който се поддържа от НАП. За съжаление, залагат все повече млади хора“- допълва Анна Митова, директор на Дирекция „Комуникации“ в Националната агенция за приходите. В регистъра на лицата, които играят хазарт, са вписани около 250 000 лица на възраст между 18-23 години. „Като институция ние имаме отговорност към обществото. Проблемите, свързани с хазартната зависимост са много сериозни. Нашите усилия са насочени към това да стигнем до младите хора и да обърнем внимание на тези проблеми, за да не се стига до тях“- отбелязва Митова.

Целта е посланията на общата кампания „Не сте сами“ да достигнат до по-широк кръг от подрастващите и младите хора. Още първите инициативи от съвместната кампания показаха, че това е правилната посока.

„НЕ СТЕ САМИ“ ПРОЗВУЧА ОТ СЦЕНАТА В СТАРИЯ НЕСЕБЪР

С грандиозен концерт в Несебър край крепостните стени на старинния град започна началото на обединената кампания на Агенция „Митници“ и НАП – „Не сте сами“, организиран с подкрепата на Община Несебър. Повече от 30 000 жители и гости на уникалния град на ЮНЕСКО пяха на 16 август 2024 г. заедно с любимите си изпълнители Дара, Б.Т.Р.,100 кила, Иван Тишев, Торино и Пашата срещу наркотичната и хазартната зависимост.

Водещи на събитието бяха актьорите Гергана Стоянова и Филип Буков, които призоваха младите хора да изберат бъдеще без зависимости, като се стремят да сбъдват мечтите си, да спортуват и водят здравословен живот. На финала на концерта многобройната публика запя емблематичната песен „Спасение“ с рок титаните от Б.Т.Р. В края на събитието крепостната стена „оживя“ в светлинен спектакъл, а небето се озари от красива заря.

По-рано същия ден ученици от Несебър присъстваха на презентации на тема наркотична и хазартна зависимост, изнесени от началника на отдел „Борба с наркотрафика“ в Агенция „Митници“ Стефан Бакалов и експертът по връзки с обществеността от НАП – Христо Узунов. Събитието за учениците продължи с демонстрация с кучета, обучени в откриването на дрога, както и със „залавянето“ на наркотрафиканти. Младата публика прояви изключителен интерес и активност.

ПОСЛАНИЯТА НА ПОПУЛЯРНИ АКТЬОРИ И МУЗИКАНТИ

От сцената в Стария Несебър и чрез медиите популярни и обичани актьори и музиканти изразиха съпричастност към каузата „Не сте сами“ и също отправиха своите послания към младите хора.

„Бих казала на младите хора развивайте се и занимавайте с това, което искате да постигнете, защото смелостта няма да дойде от дрогата или хазарта, а ще доведат само до зависимост. Смелост може да натрупате, когато трупате умения“ – призова актрисата Гергана Стоянова.

Актьорът Филип Буков отбеляза, че популярните личности са длъжни да дават пример на младите хора. „Това е една кампания, която е много

Снимка: Христо Стефанов, БТА

важна не само за подрастващите, а кампания - кауза за цялото общество, за да може обществото да е здраво“- коментира Буков.

„Това е кампания, която подкрепяме от самото начало и щя е подкрепяме винаги“ – заявиха популярните изпълнители Торино и Пашата. „Ние като популярни артисти и изпълнители осъзнаваме нашата отговорност и знаем, че ако не дадем правилен пример на младите хора, които ни следват, значи не правим нищо стойностно в своя живот. Ние прегърнахме тази кауза и вярваме, че си струва. Не разбирам младите хора, които употребяват наркотични вещества. Те са хора, които са изгубени, но ние ще опитаме да им покажем правилната посока“- коментира Тодор Димитров –Торино, който чрез медиите благодари на директора на Агенция „Митници“ Георги Димов и на изпълнителния директор на НАП Румен Спецов за тяхната ангажираност към кампанията, както и на нейния основател Стефан Бакалов.

„Това е доста отговорна кампания и шанс за мен да покажа на младите хора, че наистина не са сами и винаги ще бъда до тях“ – отбеляза Дарина Йотова, известна като Дара. „Вярвам в това, че като общество можем заедно да сме по-силни и да се подкрепяме и да даваме любов един към друг. На хората, които са зависими, искам да кажа, че не е срамно да потърсят помощ. Това е нещо, които ще ви помогне да сбъднете мечтите си“- отбеляза Дара.

„Ние отдавна сме част от движението срещу наркотиците. Песента „Спасение“ се превърна в химн на борбата срещу това голямо зло, особено сред младите“- отбеляза рок легендата от Б.Т.Р. Атанас Пенев. Много се радваме на това, че се обединиха НАП и Агенция „Митници“ в тази кампания и направиха така, че да обединят всъщност два проблема в един, което според мен е страхотно, защото не можем да се борим един по един с проблемите – те са много и са нужни общи усилия, допълва вокалистът на Б.Т.Р.

“С радост приехме поканата и се надяваме да продължим по този начин и да помогнем на много хора“- добавя Атанас Пенев, известен повече като Наско от Б.Т.Р. „Не обичам да давам съвети, но бих казал на младите хора е да се захванат със спорт, с четене на книги, музика, рисуване, с нещо което им е интересно и ги развива като личности. В повечето случаи проблемите идват когато човек не е ангажиран с нищо, а и иска да бъде модерен“ - коментира той.

МЛАДЕЖКИ ФЕСТИВАЛ ПОСРЕЩНА КАМПАНИЯТА В ЗОНА „СУПЕРГЕРОИ“

Кампанията „Не сте сами“ участва на 17 и 18 август 2024 г. в най-големия младежки фестивал - Teen Boom Fest в Бургас. На щанда, който беше позициониран в зоната на Супергероите, стотици деца и техните родители намериха повече информация за вредите от наркотичната и хазартната зависимост, играха игри, видяха как се тестват наркотици и получиха гривни с посланието на кампанията #НеСтеСами.

Голямата изненада беше гостуването в зоната на Агенция „Митници“ и НАП на специалните посланици на каузата Иван Тишев, Торино и Пашата, които се снимаха с децата и им дадоха позитивен пример как музиката и спорта, а не зависимостите, правят живота усмихнат и пълноценен. „Не рискувай и не проигравай живота си!“ бе посланието към близо 16 000 тийнейджъри, посетили през двата дни Teen Boom Fest, който се провежда с подкрепата на община Бургас и е единственият фестивал, фокусиран изцяло върху тийнейджърите.

Тази година фестивалът бе посветен на обществено значими теми и обедини Община Бургас, Агенция „Митници“ и НАП с две големи кампании: #НеСтеСами и #ИзбериДоброто в зона „Супергерои“.

Кампанията „Не сте сами“ се превърна в част от младежкия фестивал Teen Boom Fest и в други градове като Стара Загора и Добрич. Нейните послания бяха отправени от доброволците на кампанията към широката младежка аудитория от много сцени и събития. „Не сте сами“ беше част и от друг емблематичен летен фестивал – Coca-Cola The Voice Happy Energy Tour 2024. В градовете Бургас, Варна, Севлиево и София публика от над 114 000, предимно младежи, чу призивите от сцената на специалните посланици на каузата Торино и Пашата.

„НЕ СТЕ САМИ“ ОТЕКНА В ПУБЛИЧНОТО ПРОСТРАНСТВО И СОЦИАЛНИТЕ МРЕЖИ

Все повече популярни личности продължават да се присъединяват към инициативата на Агенция „Митници“ и НАП като посланици на кампанията. Кампанията се разрасна с информационни и образователни клипове, в които музиканти, артисти и спортисти казаха „НЕ“ на наркотичната и хазартната зависимост. Заедно със Стефан Бакалов, звездите от музикалната сцена – Дара, Лъчо и Тото от „СкандалУ“, Наско от Б.Т.Р., Миро, Торино от дуета „Торино и Пашата“, актьорите Асен Блатечки, Филип Буков, Силвия Лулчева, златното момиче на художествената гимнастика – Симона Дянкова, световната и европейска шампионка по борба – Биляна Дудова, се включиха във видеа от кампанията „Не сте сами“ с емоционален призив към младите хора да стоят далече от дрогата и зависимостта от хазарт. Видеоклиповете с тяхно участие вече се излъчват по БНТ, национални и регионални и онлайн медии, също и в „Метромедия“ със съдействието на Столична община. Те могат да се видят и в YouTube каналите на НАП и Агенция „Митници“, в страниците на приходната агенция във Facebook и LinkedIn, и профилите на „Не сте сами“ в Tik-Tok и Instagram.

Обединената инициатива на двете агенции „Не сте сами“ се фокусира върху това да информира младите за рисковете от употребата на дрога и пристрастяването към хазарт, както и да популяризира сред подрастващите забавни, безопасни и развиващи личността алтернативи за свободното им време като спорт, музика, театрални и други изкуства. Затова и първи посланици на каузата стават популярни лица от музикалната и театралната сцена и професионалния спорт. Чрез онлайн изданието на „Митническа хроника“ също може да се запознаете с видеоклипа срещу употребата на наркотични вещества, а видеоклиповете срещу хазартната зависимост можете да намерите тук и тук.

Двете приходни агенции планират и занапред поредица от инициативи за информиране на младите хора и широката общественост. „Не сте сами“ продължава в различни училища в цялата страна, където екипите на Агенция „Митници“ и НАП запознават учениците с рисковете от хазартната и наркотична зависимост. Интересът към кампанията от училищата е голям и графикът за участия вече е запълнен за месеци напред.

В СОФИЯ СЕ ПРОВЕДЕ СРЕЩА НА ВИСОКО НИВО ЗА УКРЕПВАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО В БОРБАТА С ТРАФИКА НА НАРКОТИЦИ ПО ВЪЗДУХ В ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА

През месец октомври в София се проведе Среща на високо ниво за укрепване на регионалното сътрудничество в борбата с трафика на наркотици по въздух в Югоизточна Европа. Събитието на 9 октомври 2024 г. е част от 10-та среща на Групата за сътрудничество в борбата с наркотрафика на летищата в Югоизточна Европа (AIRSEE) на Групата Помпиду в рамките на Съвета на Европа. Съорганизатор и домакин на семинара на високо равнище от българска страна беше Агенция „Митници“.

Семинарът, открит от директора на Агенция „Митници“ Георги Димов и директора на ГД „Национална полиция“ главен комисар Мирослав Рашков, представи общи предизвикателства в региона като най-новите тенденции в трафика на синтетични наркотици, оценка и профилиране на риска и използването на изкуствен интелект.

„През последното десетилетие българската митническа администрация е задържала близо 70 000 кг наркотични вещества и прекурсори, като над 3000 кг от тях са открити у пътници и в товари, пътуващи с въздушен транспорт“, заяви по време на откриването директорът на Агенция „Митници“ Георги Димов и отчете, че сред новите инструменти, използвани от митниците, са анализ на риска, основан не на индикатори, а на модели, използването на големи бази данни и изкуствен интелект. „На този фон споделянето на добри практики и информация, съвместната работа и активното сътрудничество остават незаменим инструмент“, допълни още директорът на Агенция „Митници“.

„Групата Помпиду дава подкрепа, ефективни решения и информация на държавите членки, с което ги подпомага в областта на борбата с трафика на наркотици. Тези възможности са ценни за Министерство на вътрешните работи и другите български правоприлагащи органи“, посочи главен комисар Мирослав Рашков, директор на ГД „Национална полиция“.

„ Преди десетилетие Групата за сътрудничество на летищата в Югоизточна Европа (AIRSEE) беше създадена към Групата Помпиду. Нашата цел беше ясна: да подобрим регионалното сътрудничество, да рационализираме оперативните методи и в крайна сметка

да укрепим нашата колективна способност за борба с трафика на наркотици по въздух в този стратегически важен регион“, посочи Денис Юбер - изпълнителен секретар на Група Помпиду към Съвет на Европа. Той допълни, че през последните 10 години AIRSEE се е превърнала в значим механизъм за оперативно сътрудничество, който преодолява разделението между държави членки на ЕС и трети страни и обединява служителите на правоприлагащите органи, митнически служители и техните ръководители в обща кауза. „Този уникален форум ни позволява да споделяме знания, опит и най-добри практики, като гарантира, че правоприлагащите органи са добре информирани за престъпните мрежи, които се стремят да експлоатират нашите граници и въздушни пътища за незаконни цели“, посочи още Денис Юбер.

По повод десетата годишнина от създаването на Групата за сътрудничество в борбата с наркотрафика на летищата в Югоизточна Европа (AIRSEE) на срещата на високо равнище в София беше приета Съвместна декларация, потвърждаваща ангажимента за задълбочаване на сътрудничеството чрез обмен на практически знания, провеждане на съвместни операции и рационализиране на методите за откриване на наркотици на летищата в Югоизточна Европа.

AIRSEE се състои от постоянни представители от митнически и гранични служби от региона и се фокусира върху засилване на многостранното сътрудничество за борба с трафика на наркотици по въздух, насърчаване на обмена на оперативни знания и разработване на инструменти за подобряване на възможностите за откриване на наркотици. Това е единственият форум, който обединява правоприлагащите органи на летищата на постоянна основа както от ЕС, така и от държави извън ЕС в региона, които са част от Групата Помпиду, за насърчаване на сътрудничеството и справяне със специфични предизвикателства, свързани с борбата с трафика на наркотици.

Събитието в София, събра генерални директори, заместник-директори от националните митнически и полицейски агенции и директори на летища на 11 държави и Косово, за да оценят резултатите от 10-годишното оперативно сътрудничество, подпомагано от Групата Помпиду. В събитието участваха и представители на Службата на ООН по наркотиците и престъпността (UNODC), SELEC, Интерпол и CELBET, активно ангажирани в сътрудничеството в региона.

ЕК ОПОВЕСТИ НОВА ПЪТНА КАРТА НА ЕС ЗА ПРИОРИТЕТНИ МЕРКИ ЗА БОРБА С ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ И ТРАФИКА НА НАРКОТИЦИ

През октомври Европейската комисия прие Пътна карта на ЕС за засилване на борбата срещу трафика на наркотици и престъпните мрежи, като надгражда законодателните и оперативните инициативи, представени досега. Търговията с наркотици е една от най-значимите заплахи за сигурността, пред които е изправен ЕС днес. „Задържанията на кокаин в ЕС достигат рекордни нива, като само през 2021 г. са конфискувани 303 тона. Дейността на престъпните мрежи претърпя невиждани по своя мащаб развитие, сложност и насилствени последици“, се казва в съобщението на ЕК, където се посочва още, че борбата с организираната престъпност и трафика на наркотици е приоритет за Европейския съюз, неговите държави-членки и неговите международни партньори.

ЗАСИЛВАНЕ НА ЦЕЛЕНАСОЧЕНАТА РЕАКЦИЯ НА ЕС

Последните постижения в борбата на ЕС срещу престъпните мрежи показват, че ЕС е на прав път в отговор на тези нововъзникващи заплахи. И все пак, предвид непрекъснато развиващия се характер на престъпните дейности по света, има постоянна необходимост от адаптиране и допълване на колективния отговор на Съюза. Затова предложената пътната карта определя конкретни и целенасочени действия за отстраняване на възникващите пропуски, със 17 действия в 4 приоритетни области, които ще бъдат изпълнявали в срок до края на 2024 г. Комисията ще работи в тясно сътрудничество с държавите членки и своите партньори за постигане на целите, определени в тази пътна карта. Комисията приканва Европейския парламент и Съвета да предприемат конкретни законодателни стъпки, както и да одобрят изцяло приоритетните действия и средносрочните до дългосрочните мерки, посочени в пътната карта. Също така ЕК продължава да изпълнява Стратегията на ЕС за борба с организираната престъпност 2021-2025 г. и Стратегията на ЕС за наркотиците и плана за действие 2021-2025 г. В съответствие с тези стратегии са приставени и законодателни предложения за укрепване на правилата за борба с престъпните мрежи, включително засилване на Директивата за възстановяване и конфискация на активи и пакет от законодателни предложения за укрепване на правилата на ЕС срещу изпирането на пари.

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

- Нов европейски пристанищен алианс за повишаване на устойчивостта на пристанищата срещу престъпно проникване чрез укрепване на работата на митническите органи, правоприлагащите органи, публичните и частните участници в пристанищата в целия ЕС. Например чрез най-съвременно сканиране и оборудване.
- Разбиване на високорискови престъпни мрежи чрез улесняване на финансови и цифрови разследвания, картографиране на най-големите престъпни мрежи, засилване на сътрудничеството между специализирани прокурори и съдии и използване на сигналите на Шенгенската информационна система (ШИС).
- Мерки за предотвратяване на организираната престъпност чрез обмен на най-добри практики и насоки между държавите-членки за предотвратяване на проникването на тези групи в обществото и законната икономика, предотвратяване на набирането на млади хора от престъпни групи и подобряване на обществената безопасност и здраве, както и за по-ефективно ограничаване на достъпа до прекурсори на наркотици.
- Работа с международни партньори за справяне с глобалната заплаха, включително чрез засилване на обмена на информация, съвместни операции по основните пътища за трафик на наркотици и укрепване на правоприлагането и съдебното сътрудничество с държави извън ЕС.

НАД 800 КГ ХЕРОИН ЗАДЪРЖАХА БЪЛГАРСКИТЕ МИТНИЧЕСКИ СЛУЖИТЕЛИ

Рекордно за България количество от близо 840 кг хероин задържаха митническите служители през последните месеци. Наркотикът е открит при две отделни проверки на пристанище в град Бургас и на Митнически пункт Капитан Андреево - най-големият сухопътен граничен пункт с Република Турция и в Европа.

На 17.04.2024 г. на МП Капитан Андреево пристига товарен автомобил с турска регистрация. Шофьорът - турски гражданин, представя документи за превозваната стока - матраци за легла от Иран през Турция и България за страна от Европейския съюз. По метода „анализ на риска“ превозното средство е селектирано за щателна митническа проверка, включително с рентгенова апаратура, при която са констатирани подозрителни плътности в превозвания товар. При последвалата физическа проверка във всички 156 спални матраци, между горния дунапрен и металните им пружини са открити 618 полиетиленови пакети с лентова форма, съдържащи бежово прахообразно вещество, реагирало при полеви тест на хероин. Общото тегло на задържания наркотик е 402.720 кг.

При втория случай българските митнически служители откриват 436 кг хероин, укрит в тайници в конструкцията на машини за кабели, превозени по море до град Бургас. Това е най-голямото количество хероин, залавян досега в морския град откакто се води статистика. Хероинът е открит на 09.08.2024 г. при митническа проверка на ремарке, което е пристигнало с кораб от грузинския град Батуми до едно от бургаските пристанища. По документи в него са били превозвани 4 машини за полагане на кабели с дестинация от Киргизстан до Гърция през България. Служители от отдел „Борба с наркотрафика” към Териториална дирекция Митница Бургас селектират ремаркето с товара за щателна митническа проверка. В хода на контролните действия със специализирана рентгенова апаратура са установени подозрителни зони в превозваните 4 машини. При последвалата физическа проверка са установени тайници във фабрични кухини в машините, които са били заварени и без пряк достъп. В тайниците са открити 434 полиетиленови пакети, съдържащи общо 436 кг хероин.

По двата случая са образувани досъдебни производства, които се провеждат от разследващи митнически инспектори под надзора на окръжните прокуратури. Действията по разследванията продължават, включително и със съдействието на партньорски служби от други страни.

РЕКОРД: БЛИЗО 125 КГ КОНТРАБАНДНО ЗЛАТО БЕШЕ ОТКРИТО В ЛЕК АВТОМОБИЛ НА МП КАПИТАН АНДРЕЕВО

Рекордно количество от близо 125 кг недекларирани златни отливки, кюлчета, монети и материал от златни изделия на обща стойност 10 600 197 лева откриха при съвместна операция митнически служители на МП Капитан Андреево, служители на ДАНС и гранични полицаи от ГД „Гранична полиция“. Контрабандното злато е било укрито в лек автомобил, излизащ от страната. Това е най-голямото контрабандно количество злато, залавяно на българска граница.

Случаят беше обявен на съвместен брифинг през месец септември, в който участваха директорът на Агенция „Митници“ Георги Димов, Атанас Илков – министър на вътрешните работи, главен комисар Антон Златанов – директор на ГД „Гранична полиция“, Георги Георгиев – заместник-председател на ДАНС и Иван Стоянов – окръжен прокурор на Хасково.

На 11.09.2024 г. на Митнически пункт Капитан Андреево пристига лек автомобил с българска регистрация. В автомобила са пътували от България за Турция двама мъже, водачът - български гражданин и неговият спътник – с българско и турско гражданство. Пред мит-

ническите служители мъжете заявили, че не пренасят стоки, които да декларират. При извършената щателна митническа проверка, след отстраняване на капака на арматурното табло, на мястото на въздушната възглавница на колата са открити отливки, кюлчета, монети и изделия от жълт метал. Според направената от вещото лице експертиза са установени 106 златни отливки с общо тегло 120 604,24 грама. От укритието са извадени още 4103,97 грама злато, сред които 23 кюлчета с различен грамаж от 24-каратово злато, 38 монети, 9 синджира, 3 гривни и материал от златни изделия от различни проби.

„Пратката е рекордна за последните над 40 години. Най-голямото количество задържано досега е около 40 кг“ – отбеляза пред журналистите директорът на Агенция "Митници" Георги Димов. Той обясни, че щателната митническа проверка е продължила над 13 часа и голямото количество злато е било извадено от различни тайници – в арматурното табло и др.

Министърът на вътрешните работи Атанас Илков подчерта координацията между различните служби на границата и професионалния подход на ГД „Гранична полиция“ и Агенция „Митници“. Той заяви, че информация за разкрития канал е имало от няколко месеца и по случая са наблюдавани лица.

Операцията е проведена в резултат на постъпила в ДАНС информация за действащ канал за контрабанда на благородни метали от Европа през България за Турция и обратно. В хода на проведените мероприятия са установени лица, които са заподозрени в съпричастност към засечената престъпна схема, обясни зам.-председателят на ДАНС Георги Георгиев.

Предметът на контрабандата е в особено големи размери. Злато е с общо тегло 124 708,21 грама на стойност 10 600 197,85 лева, посочи окръжният прокурор на Хасково Иван Стоянов

По случая е образувано досъдебно производство от разследващ митнически инспектор под надзора на Окръжна прокуратура – Хасково. Водачът на лекия автомобил М.Д. - 47-годишен, български гражданин, е привлечен като обвиняем и действията по разследването продължават.

МИТНИЧЕСКА хроника

Брой 2/2024 г.